

ZHRNUTIE PRE OBČANOV

Stratégia podpory Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej aj „IROP“) zohľadňuje stratégiu Európa 2020 a prispieva k plneniu jej priorít, pričom reflektuje výzvy a potreby konkrétnych regiónov. Hlavným cieľom IROP je prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí. V nasledujúcom tabuľkovom prehľade je uvedený popis tematického zamerania jednotlivých špecifických cieľov IROP:

Prioritná os	Špecifické ciele
1. Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	1.1 Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému
	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy
	1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni
	2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti
	2.1.3 Modernizovať infraštruktúru ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť, za účelom zvýšenia ich produktivity a efektívnosti
	2.1.4 Posilnenie kapacít v zdravotníckom systéme a ochrana verejného zdravia ako reakcia na pandémiu COVID-19
	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách
	2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl
	2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií
4. Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	4.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti bytových domov
	4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
	4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku
5. Miestny rozvoj vedený komunitou	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií
	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

6. Technická pomoc	6.1 Podpora efektívnej implementácie Operačného programu
	6.2 Zabezpečenie publicity, informovania a podpory prijímateľov v procese implementácie
7. REACT-EÚ	7.1 Zvýšenie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy
	7.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
	7.3 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach
	7.4 Zvýšenie kapacít základných škôl v Bratislavskom kraji
	7.5 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní v Banskobystrickom kraji
	7.6. Predprojektová príprava
	7.7. Podpora udržateľnosti a odolnosti kultúrnych inštitúcií
	7.8 Zvýšenie energetickej efektívnosti bytových domov
8. Technická pomoc – REACT-EÚ	8.1 Podpora vytvorenia siete regionálnych centier MIRRI SR
	8.2 Podpora existujúcich SO pre IROP pri implementácii REACT-EÚ
9. FAST CARE	9.1 Riešenie migračných výziev v dôsledku vojenskej agresie voči Ukrajine
10. Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy - SAFE	10.1 Zníženie negatívnych dôsledkov energetickej krízy na ohrozené skupiny

Hlavné dosiahnuté ciele a úspechy IROP

Do konca roka 2023 bolo od začiatku programového obdobia celkovo vyhlásených 109 výziev v objeme 3 425 920 167,07 (zdroj EÚ), pričom za rok 2023 ich bolo vyhlásených 5 (z celkového počtu 109) v celkovom objeme 359 799 906,00 EUR (zdroj EÚ).

Na základe stavu k 30.09.2025 bola výška kontrahovania 2 133 680 294 EUR a čerpania 2 262 260 720 EUR IROP môžeme konštatovať, že stanovené ciele IROP sa podarilo dosiahnuť v rámci úzkej súčinnosti s partnermi na národnej a regionálnej úrovni. Súvisiace delegované úlohy pri implementácii plnili Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo kultúry SR a VÚC a KM ako sprostredkovateľské orgány (ďalej aj „SO“), v zmysle kompetenčných zmlúv. Zapojenie regionálnych štruktúr do implementácie IROP posilňuje účasť regiónov na realizácii regionálneho rozvoja na Slovensku.

Vďaka podpore z IROP sa rekonštruovali a vybudovali nové cesty II. a III. triedy. Zlepšila sa mestská a prímestská mobilita v regiónoch rozvojom verejnej osobnej dopravy – nákupom nízkopodlažných autobusov, vybudovaním moderných zastávok. Zefektívneniu dopravných systémov prispelo aj vytvorenie inteligentných dopravných systémov. Zároveň sa podporila aj ekologická, nemotorová cyklistická doprava.

Veľká pozornosť bola venovaná podpore rodín a s tým úzko súvisiacich investícií do školstva v regiónoch. Najmä vo väčších mestách, kam dochádzajú ľudia za prácou, chýbali tisícky miest pre deti v základných aj materských školách. V základných školách sa vybudovali nové školské budovy, triedy, odborné učebne, jedálne, školské dvory. V rámci podpory „Catching up Regions“ sa zvýšili šance absolventov stredných odborných škôl v Banskobystrickom kraji na uplatnenie v praxi. Zmodernizovali sa nemocnice, v regiónoch sa vytvorili centrá integrovanej zdravotnej starostlivosti.

V rámci programového obdobia 14-20 bolo potrebné reagovať aj na nové výzvy, ktoré súviseli s nepredvídateľnými faktormi (pandémia COVID-19; energetická kríza, vojnový konflikt na Ukrajine). Riadiaci orgán IROP vítal všetky iniciatívy Európskej komisie a formou revízií IROP implementoval uvedené opatrenia.

Realizované opatrenia z REACT-EU prispeli k zmierneniu krízy v kontexte COVID-19.

V rámci Iniciatívy FAST-CARE sa riešili migračné výzvy v dôsledku vojenskej agresie voči Ukrajine. Cieľom bolo pokryť náklady súvisiace s rýchlou reakciou sektorov štátu a samosprávy na potreby skupiny utečencov s dočasným útočiskom, ktorí prišli na Slovensko.

Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy, iniciatíva „SAFE“ bola zameraná na zmiernenie dôsledkov energetickej krízy so zameraním na kompenzáciu zvýšených cien energií pre zraniteľné domácnosti.

Presunom úloh a funkcií z MPRV SR na MIRRI SR sa od roku 2020 optimalizovalo riadenie eurofondov v oblasti regionálneho rozvoja a tiež sa posilnila transparentnosť vynakladania prostriedkov EÚ. Cieľom presunu riadenia IROP bolo sfunkčňiť operačný program tak, aby sa prostriedky alokované v rámci IROP dostali rýchlo a efektívne do regiónov, miest a obcí, čo sa v roku 2022 aj MIRRI podarilo.

V roku 2023 sa RO kvôli zrýchleniu procesov implementácie, plnenia cieľov IROP a zvýšenia úrovne čerpania alokovaných finančných prostriedkov sústredil na plnenie množstva konkrétnych úloh (napr. pravidelný monitoring stavu administratívneho overovania na RO a SO, navýšenie počtu odborných hodnotiteľov, pravidelné výjazdy RO do regiónov s cieľom diskutovať o aktuálnych otázkach SO a žiadateľov, zabezpečovanie procesu administratívneho overovania a odborného hodnotenia priebežne tzn. súčasne sa overuje a hodnotia žiadosti naprieč viacerými výzvami súčasne, aktualizácii riadiacej dokumentácie s cieľom zjednodušiť a uľahčiť systém pre žiadateľov, intenzívna komunikácia s prijímateľmi za účelom maximálnej podpory úspešnej realizácie projektov do konca roka 2023).

Zhodnotenie pokroku implementácie IROP

Je možné konštatovať, že po plynulom náraste objemu zazmluvnených projektov v roku 2022 a 2023 sa dosiahol predpoklad pre čerpanie alokovaných prostriedkov. Vďaka vysokej miere kontrahovania bolo realistické očakávať, že ciele väčšiny PO budú v rámci súčasného programového obdobia naplnené.

Napriek celkovo vysokej miere kontrahovania zdrojov sa IROP vyznačoval nižšou mierou čerpania. Tento stav vyplýval predovšetkým z vysokej komplexnosti implementácie IROP. Vzhľadom na to, že v rámci výziev IROP prevažovali investičné projekty stavebného charakteru s projektovým cyklom 2 roky, bolo reálne predpokladať akceleráciu čerpania ku koncu programového obdobia.

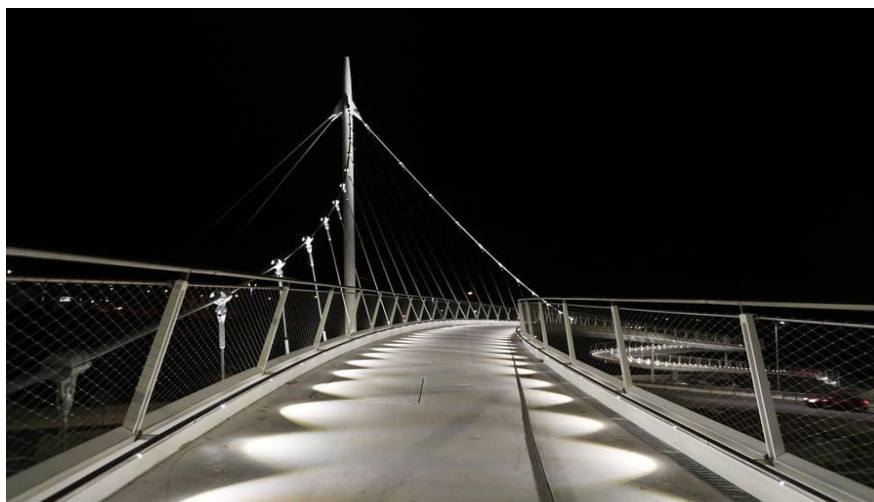
Príklady projektov, ktoré boli realizované v rámci IROP:

302011BCW2 Mestská cyklistická trasa Hušták – Kráľová, Vetva B

Celková zazmluvnená suma: 3 275 719,32 EUR

Stručný popis projektu: Cieľom projektu je zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy, ako aj vybudovanie bezpečného chodníka pre cyklistov.

Mestská cyklistická trasa Hušták-Kráľová, vetva B (Cyklolávka ponad R1) je situovaná v mestskej časti Banskej Bystrice – Radvaň, neďaleko obchodného domu TESCO a čerpacej stanice TESCO. Vetva B s hlavným objektom cyklolávky ponad R1 plní funkciu spojenia západnej a východnej časti mestskej štvrte Radvaň. Cyklolávka slúži ako cyklistická komunikácia, ktorá pri rieke Hron nadväzuje na plánovanú cyklistickú cestičku Banská Bystrica- Sliač-Zvolen. Slúži tiež ako prístupová komunikácia k železničnej stanici Radvaň a k prevádzkam na východnej strane R1. Vetva B sprístupní cyklodoprave nespočetné množstvo prevádzok služieb, obchodných a logistických prevádzok východnej časti mestskej štvrte Kráľová a mestskej časti Iliaš: predajne domácich potrieb, bytových doplnkov, športových potrieb, stavebnín, autodiélov, autosalónov, servisné služby pre motoristov, stanicu STK a mnohé ďalšie. Občanov mesta Banská Bystrica vybudovanie tejto cyklotrasy umožní dochádzať do zamestnania bicyklom, čo pomôže výrazne znížiť potrebu auta pre dopravu do zamestnania. Cyklochodník je 100%-ne prístupný pre osoby so zdravotným postihnutím. Dĺžka nových úsekov cyklistických komunikácií predstavuje 0,417 km.

302071BMK8 Cyklotrasa Rimavská Sobota - Poltár: rekonštrukcia, modernizácia a dobudovanie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu, II. etapa Rimavská Sobota - Hrnčiarska Ves

Celková zazmluvnená suma: 3 275 719,32 EUR

Stručný popis projektu: Cieľom predloženého projektu je prostredníctvom rekonštrukcie a vybudovania novej cyklistickej trasy (v koridore zrušenej železničnej trate) vytvoriť bezpečné cyklodopravné a cykloturistické prepojenie mesta Rimavská Sobota s obcou Hrnčiarska Ves, zvýšiť atraktivitu cyklistickej dopravy a zvýšiť podiel cyklistickej dopravy na celkovej deľbe dopravnej práce v regióne. V nadväznosti na tento cieľ sa stanovili aktivity projektu – A.1. Rekonštrukcia a vybudovanie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu na trase Rimavská Sobota - Hrnčiarska Ves a A.3. Doplnková cyklistická infraštruktúra na trase Rimavská Sobota - Hrnčiarska Ves. Dopravné prepojenie obce Hrnčiarska Ves a mesta Rimavská Sobota cyklotrasou v dĺžke 20,86597 km je druhou etapou plánovanej cyklistickej komunikácie z Rimavskej Soboty do Poltára (29 km). Súčasťou cyklistickej infraštruktúry je aj vybudovanie 4 odpočívadlových miest s doplnkovou infraštruktúrou pre cyklistov (Dúžava, Ožďany, Sušany, Hrnčiarska Ves).

302071BZG1 - Revitalizácia Grasalkovičovej záhrady

Celková zazmluvnená suma: 1 170 597,53 EUR

Stručný popis projektu: Cieľom je zlepšenie environmentálnych aspektov a revitalizácia národnej kultúrnej pamiatky pre návštevníkov a turistov. V rámci projektu bola revitalizovaná Grasalkovičova záhrada, ktorá má rozlohu 3,1 ha a nachádza sa v centre Bratislavy a ktorá je evidovaná ako národná kultúrna pamiatka. Záhrada je v správe mestskej časti Bratislava-Staré Mesto a slúži ako mestská záhrada pre rekreáciu obyvateľov a návštevníkov.

Súčasťou projektu bolo ošetrovanie existujúcej zelene, odstránenie náletových rastlín a taktiež boli vysadené nové druhy stromov a kríkov, čím sa zvýšila pestrosť a biodiverzita prostredia. Betónové chodníky boli odstránené a nahradené za vodopriepustné, ktoré zabezpečia priepustnosť vody, neprehrievanie povrchu, minimálnu záťaž pre životné prostredie a ktoré plnia požiadavky na estetickú hodnotu záhrady. Súčasťou prác bolo aj doplnenie nového mobiliáru a osvetlenia. Pri revitalizácii záhrady boli zrealizované úpravy na využívanie zrážkovej vody pre účely polievania. Zároveň bol vybudovaný aj zavlažovací systém, ktorý zabezpečuje stabilný prístup vody pre zeleň v parku. Realizáciou projektu sa zvýšila jej estetická hodnota, zvýšil sa komfort pre návštevníkov a tiež sa prispelo k eliminácii negatívnych dopadov klimatických zmien na krajinu.

302011L588 Modernizácia vozidlového parku nákupom autobusov MHD v Žiline

Celková zazmluvnená suma: 11 249 702,23 EUR

Stručný popis projektu: Hlavnou aktivitou projektu bol nákup 32 ks nových nízkopodlažných ekologických autobusov MHD (14ks autobusov s dieselovým pohonom, 2 ks elektrobusev, 16 ks autobusov s hybridným pohonom).

Realizáciou projektu sa očakáva zastavenie úbytku počtu prepravených cestujúcich, výrazné zlepšenie služieb a komfortu cestovania, kvality a zvýšenie atraktivity MHD, zvýšenie bezpečnosti a spoľahlivosti pri preprave cestujúcich, zníženie emisií, hluku a prevádzkových nákladov. Moderné prvky IKT (vozidlový informačný a komunikačný systém a systém pre tarifné vybavenie cestujúcich) zároveň zlepšia informovanosť cestujúcich a dopravcu s dopadom na skrátenie prepravných časov.

302021K109 Tradícia a kvalita - modernizácia strojárskych dielní na SOŠ TaS Brezno

Celková zazmluvnená suma: 388 498,50 EUR

Stručný popis projektu: Stredná odborná škola techniky a služieb, Laskomerského 3 v Brezne má bohatú tradíciu. Je následníčkou školou SPŠ strojárskej v Brezne, ktorá vznikla v roku 1951, SOU strojárského, založeného v roku 1952 a Dievčenskej školy, ktorá bola založená v roku 1996.

Cieľom projektu je zvýšiť počet žiakov v strojárskych odboroch a vytvoriť podmienky, ktoré reflektujú potreby zamestnávateľov regiónu. Odborné učebne sa modernizovali tak, aby spĺňali kritériá moderného odborného vzdelávania a prípravy.

Výstupom projektu je predovšetkým modernizácia strojárskych dielní, ktoré v čase svojho vzniku predstavovali špičково vybavené pracovisko pre praktickú prípravu strojárskych a kovoobrábacích profesií. V súčasnej dobe bolo nevyhnutné toto pracovisko, pre zachovanie jeho kvality, modernizovať a to predovšetkým vybudovaním CNC pracoviska, vybaveného CNC zariadeniami (sústruh, obrábacie centrum) so simulátormi riadenia, ktoré umožňuje zosúladiť prípravu žiakov odborov zo skupiny odborov Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba. Realizáciou projektu sa príprava žiakov nielen skvalitní, ale aj zatraktívni pre absolventov ZŠ a tým sa zvýši počet žiakov pripravujúcich sa na budúce povolanie na SOŠ.

302021G659 Nadstavba a modernizácia Materskej školy Kysucká Senec

Celková zazmluvnená suma: 927 500 EUR

Stručný popis projektu: Nadstavbou a rekonštrukciou MŠ sa prispelo k zvýšeniu kvality života a zabezpečeniu poskytovania kvalitnejších a dostupnejších udržateľných verejných služieb v oblasti predprimárneho vzdelávania v meste Senec. Realizácia nadstavby prispela k rozšíreniu dostupných kapacít predškolských zariadení o 75 detí. Prestavba a modernizácia MŠ sa odstránila systémové poruchy stavby a zlepšila sa tepelno–technické vlastnosti obvodových konštrukcií. Zateplením fasády budovy sa zvýšila technická kvalita objektu, zlepšili sa tepelno–izolačné vlastnosti, dosiahla sa úspora energie a nákladov na prevádzku budovy. Výrazne sa zlepšili hygienické a zdravotné podmienky v interiéri. Inštaláciou výťahu sa budova stala bezbariérovou a prístupní sa aj osobám s obmedzenou schopnosťou pohybu. Revitalizácia školského dvora poskytla pre deti nové možnosti na aktívny a pasívny oddych v bezpečnom prostredí. Odstránením betónových terás sa zvýšila bezpečnosť detí, vytvoril sa priestor pre nové herné prvky a zvýšil sa podiel zelene v areáli.

